

ЛАКОНІЧНО

УМБЕРТО
ЕКО
■
ВІЧНИЙ
ФАШИЗМ

Харків
«ФОЛІО»
2024

1942 року, у віці десяти років, я взяв гранпрі на змаганні «Ludi Juveniles» (конкурс, у якому міг вільно брати участь будь-хто; змагання, організоване для італійської фашистської молоді, себто для всієї італійської молоді). Я з віртуозним красномовством розвивав тему «Чи мусимо ми помирати за славу Муссоліні

та безсмертя Італії?». Я відповів на це запитання ствердно. Я був кмітливим юнаком.

А згодом, у 1943 році, я пізнав значення слова «свобода». Цю історію я розповім наприкінці есея. Тієї миті «свобода» ще не означала «звільнення». Я прожив два роки на початку свого життя поміж СС, фашистів, партизан, які стріляли

Умберто Еко. Вічний фашизм

одне в одного, і навчився ухилятися від куль. Незла вправа як для тренування.

У квітні 1945 року партизани захопили Мілан. А за два дні по тому прийшли в маленьке містечко, де я мешкав. Щаслива мить. На головному міському майдані — юрби людей, які співають і розмахують прапорами,

закликаючи до величної промови Мімо, місцевого ватажка партизан. Мімо був колишнім маршалом карабінерів, який долучився до бадольянців, незалежних військових формувань, і втратив ногу в одній із перших битв. Він вийшов на балкон міської адміністрації на милицях, блідий; помахом руки намагався вгамувати

юрбу. Я стояв у натовпі, чекаючи на його промову, позаяк усе моє дитинство було позначене величними промовами Муссоліні, з яких ми в школі заучували напам'ять найголовніші уривки. Тиша. Мімо розмовляв хрипко, майже нечутно. Сказав: «Громадяни, друзі. Після численних болісних жертв... ми зібралися

тут. Слава полеглим за свободу». І все. І зайшов усередину. Натопволав, партизани здійсмали вгору зброю і стріляли, святкуючи. А ми, хлопчаки, мчали збирати кулі, дорогоцінні предмети для наших колекцій, однак ще я дізнався, що свобода слова означає, зокрема, і свободу риторики.

За кілька днів побачив перших американських солдат. То були афроамериканці. Першим янкі, з яким я познайомився, був чорний, Джозеф, котрий познайомив мене з дивами Діка Трейсі та сатиричним коміксом «Ліл Абнер». Ці комікси були кольорові та приємно пахли.

ЗМІСТ

Передмова автора.....	3
Вічний фашизм	10